अपौष्कल्यादसंपूर्णत्वात्प्राणायतनानामितिशेषः यूनस्तरुणस्ययदेकादशविधमेकादशेंद्रियैःस्फुटंलिंगमहंकरणंतन्नदृश्यतेगर्भादाविति सतोऽप्य नभिव्यक्तौदृष्टांतः कुह्वाममावास्यायांचंद्रमसोलिंगंरूपमिव ॥ ७२ ॥ तस्मादहंकारास्पदस्यस्थूलदेहस्याविच्छेदाद्वस्तुभूतार्थाभावेऽपिसंसृति निवृत्तिर्नास्तीत्याह अर्थेहीति ॥ ७३ ॥ यावल्लिंगंस्थूलदेहाविच्छेदात्संसारानिवृत्तिरित्येतत्प्रपंचयति एवमितिसार्धैस्त्रिभिः पंचविधंपंचतन्मा त्रात्मकम् त्रिवृत् त्रिगुणं षोडशविकारात्मनाविस्तृतम् ॥ ७४ ॥ ७५॥ नन्वेकंदेहंविसृज्यदेहांतरप्रवेशात्पूर्वंविदेहतास्यादेवेत्यतआह यथेति ना

गर्भेबाल्येऽप्यपौष्कल्यादेकादशविधंयदा ॥ लिंगंनदृश्यतेयूनःकुह्वांचंद्रमसोयथा ॥ ७२ ॥ अर्थेह्यविद्य मानेऽपिसंसृतिर्ननिवर्तते ॥ ध्यायतोविषयानस्यस्वप्नेनर्थागमोयथा ॥ ७३ ॥ एवंपंचविधंलिंगंत्रिवृत्षो डशविस्तृतम् ॥ एषचेतनयायुक्तोजीवइत्यभिधीयते ॥ ७४ ॥ अनेनपुरुषोदेहानुपादत्तेविमुंचति ॥ हर्षशो कंभयंदुःखंसुखंचानेनविंदति ॥ ७५ ॥ यथातृणजलूकेयंनापयात्यपयातिच ॥ नत्यजेत्म्रियमाणोपि प्राग्देहाभिमतिंजनः ॥ ७६ ॥ यावदन्यंनविंदेतव्यवधानेनकर्मणाम् ॥ मनएवमनुष्येंद्रभूतानांभवभाव नम् ॥ ७७ ॥ यदाऽक्षैश्चरितान्ध्यायन्कर्माण्याचिनुतेऽसकृत् ॥ सतिकर्मण्यविद्यायांबंधःकर्मण्यनात्म नः ॥ ७८ ॥ अतस्तदपवादार्थंभजसर्वात्मनाहरिम् ॥ पश्यंस्तदात्मकंविश्वंस्थित्युत्पत्त्यप्ययायतः ॥ ७९ ॥ मैत्रेयउवाच भागवतमुख्योभगवान्नारदोहंसयोर्गतिम् ॥ प्रदर्श्यत्र्यमुमामंत्र्यसिद्धलोकंततोऽगमत् ॥ ८० ॥ प्राचीनबर्हींराजर्षिःप्रजासर्गाभिरक्षणे ॥ आदिश्यपुत्रानगमत्तपसेकपिलाश्रमम् ॥ ८१ ॥ तत्रै काग्रमनावीरोगोविंदचरणांबुजम् ॥ विमुक्तसंगोऽनुभजन्भक्त्यातत्साम्यतामगात् ॥ ८२ ॥

पयातिपूर्वतृणस्यात्यागात् अपयातिचतृणांतरधारणात् तथाप्राक्देहाभिमतिंनत्यजेत् म्रियमाणोऽपि ॥ ७६ ॥ अन्यंदेहम् कर्मणांप्राग्देहारंभ काणांव्यवधानेनविच्छेदेनसमाप्त्या प्रकरणार्थमुपसंहरति मनएवेति भवभावनंसंसारहेतुः ॥ ७७ ॥ कथंसतितदाह यदेति चरितान् उपभुक्तान् यतःकर्मणिसति नन्वसंगस्यकुतःकर्मतत्राह अविद्यायांसत्याम् अनात्मनोदेहादेःकर्मणिबंधोभवति ॥ ७८ ॥ विश्वस्थित्यादयोयतोहरेर्भवंति ॥ ७९ ॥ हंसयोर्जीवेश्वरयोः ॥ ८० ॥ पुत्रानादिश्येति पुत्राणामादेशंमंत्रिणामग्रेकथयित्वा कपिलाश्रमंगंगासागरसंगमम् ॥ ८१ ॥ ८२ ॥